

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Optiske nitratsensorer for overvåking av nitrogen fra samferdselsprosjekter

Roger Roseth, Øistein Johansen, Elise Myhre Sverdrup og Yvonne Rognan (NIBIO)
samt Ida Viddal Vartdal og Halldis Fjermestad (Statens vegvesen)

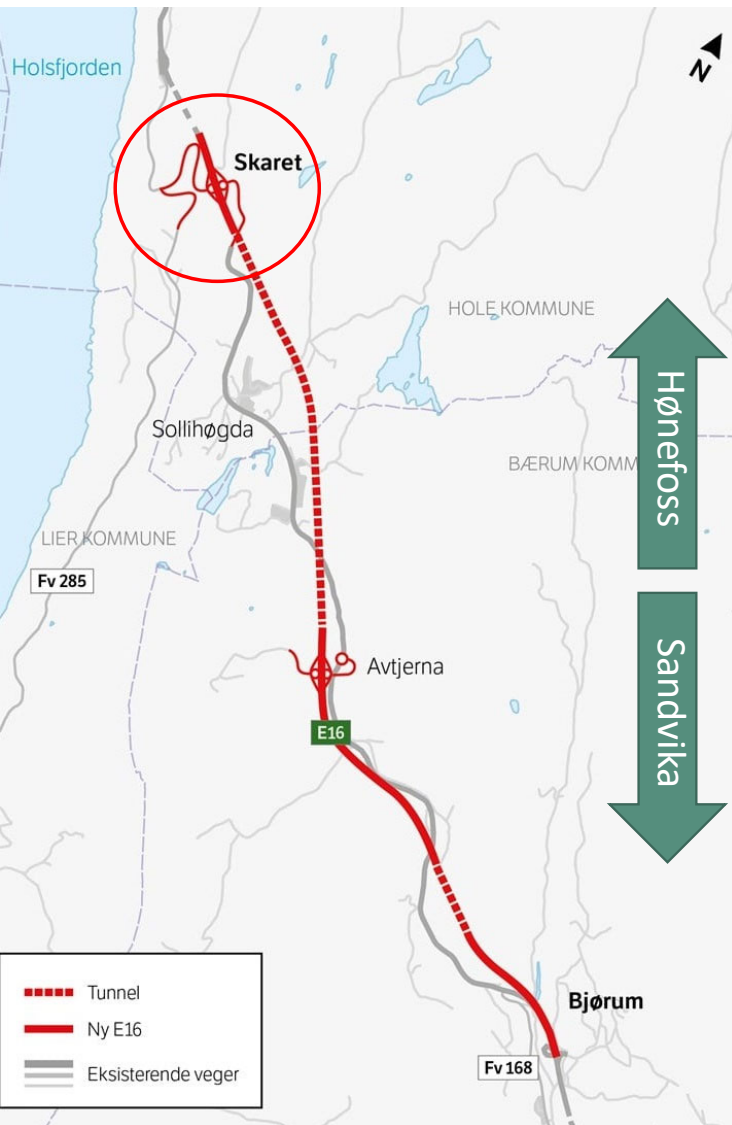

Statens vegvesen

Bilde: Statens Vegvesen

E16 Bjørum-Skaret

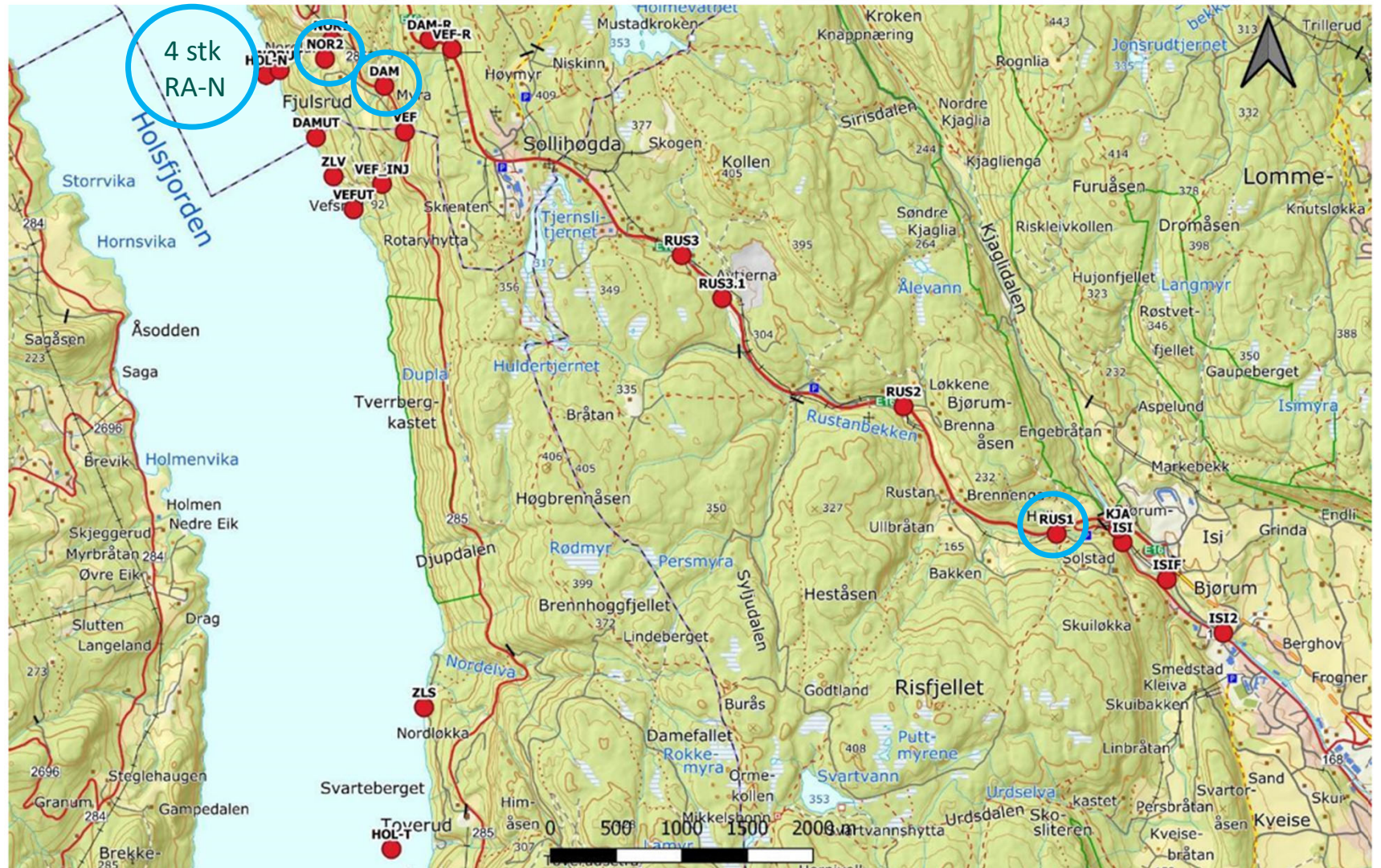
- 8,4 km ny veg, 4,2 km i tunnel
- 2,5 mill. m³ sprengstein
- Vegfylling Nordlandsdalen 1,6 mill m³
- Krav om forsøksanlegg for nitrogenrensing

NIBIO overvåking

7 nitratmålere
(+ multiparameter)

Formål:

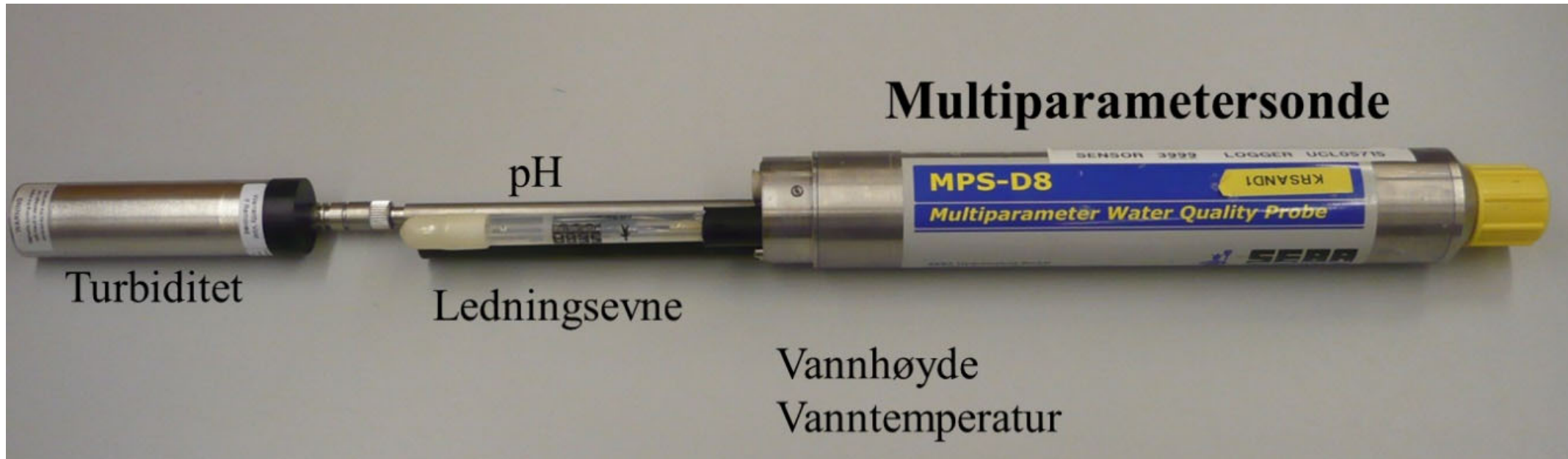
- N-rensing
- Utvaskingsdynamikk
- Resipientkontroll
- Nitrifikasjon

Renseanlegg for nitrogen – automatiske målinger og vannprøver

Brukes sammen med multiparametersensor

De fleste har sensorer for redoks (Eh) og optisk oksygen i tillegg. Måleintervall 15 minutter. Mobillink til database.

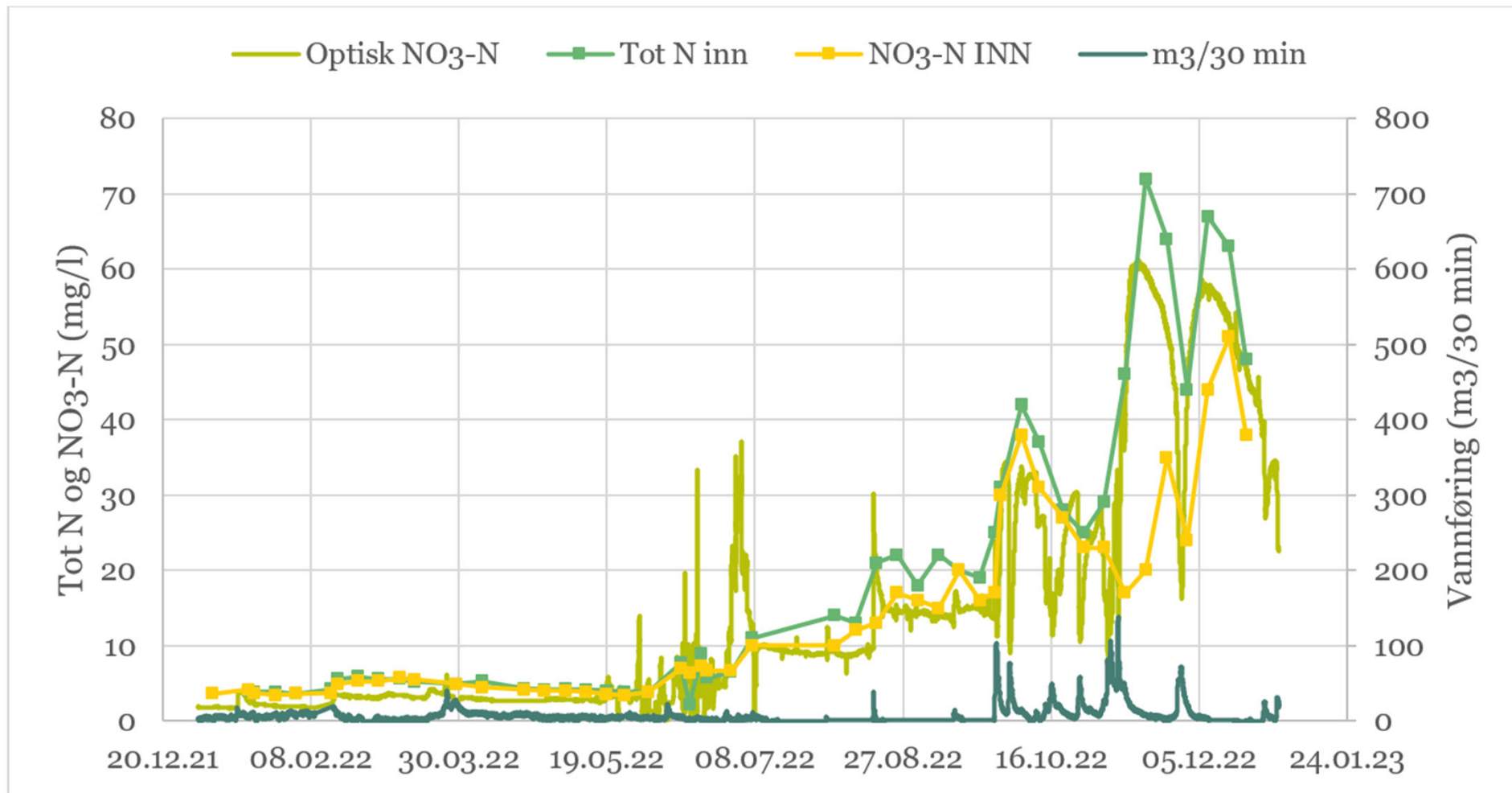

Forkammer N-renseanlegg

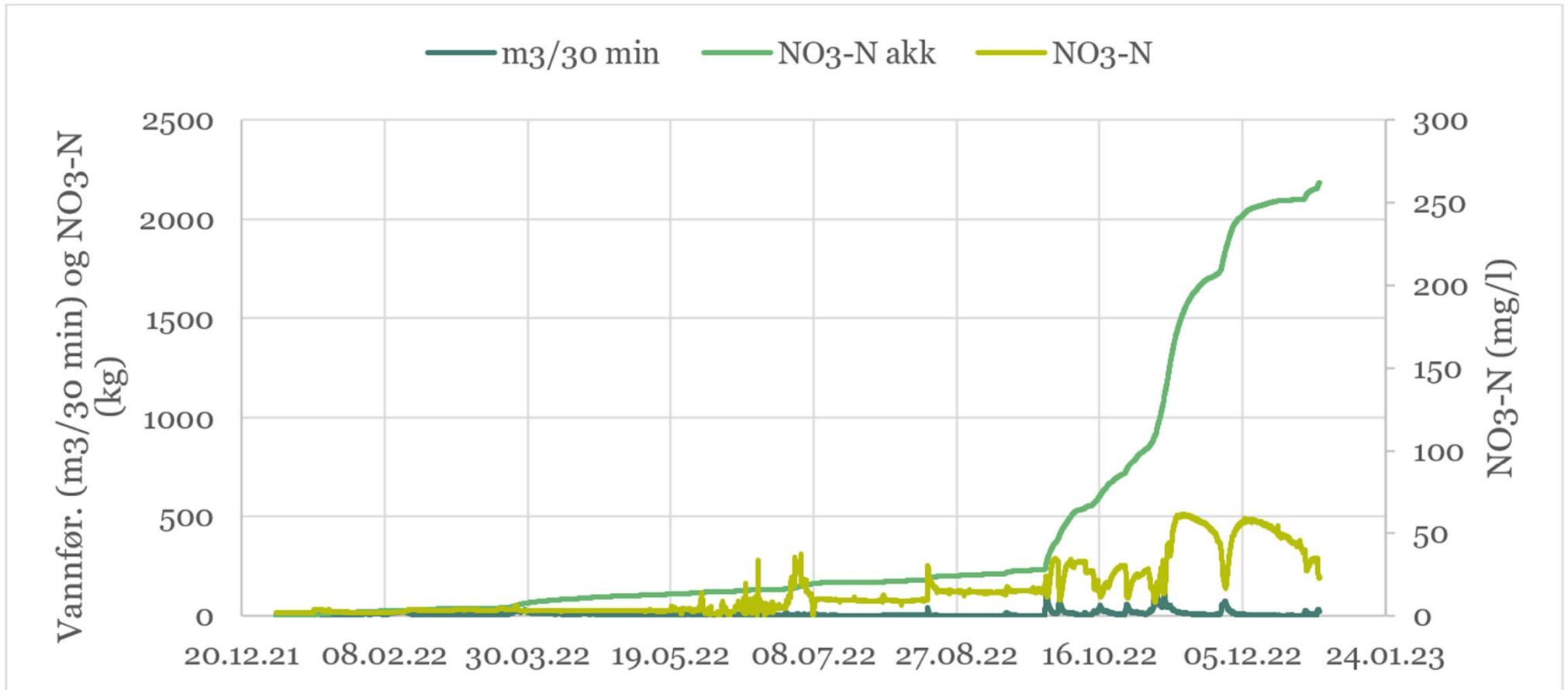
Bilde: Roger Roseth

Vedlikehold ukentlig/14 dager

Avrenning av nitrogen fra steinfyllinga

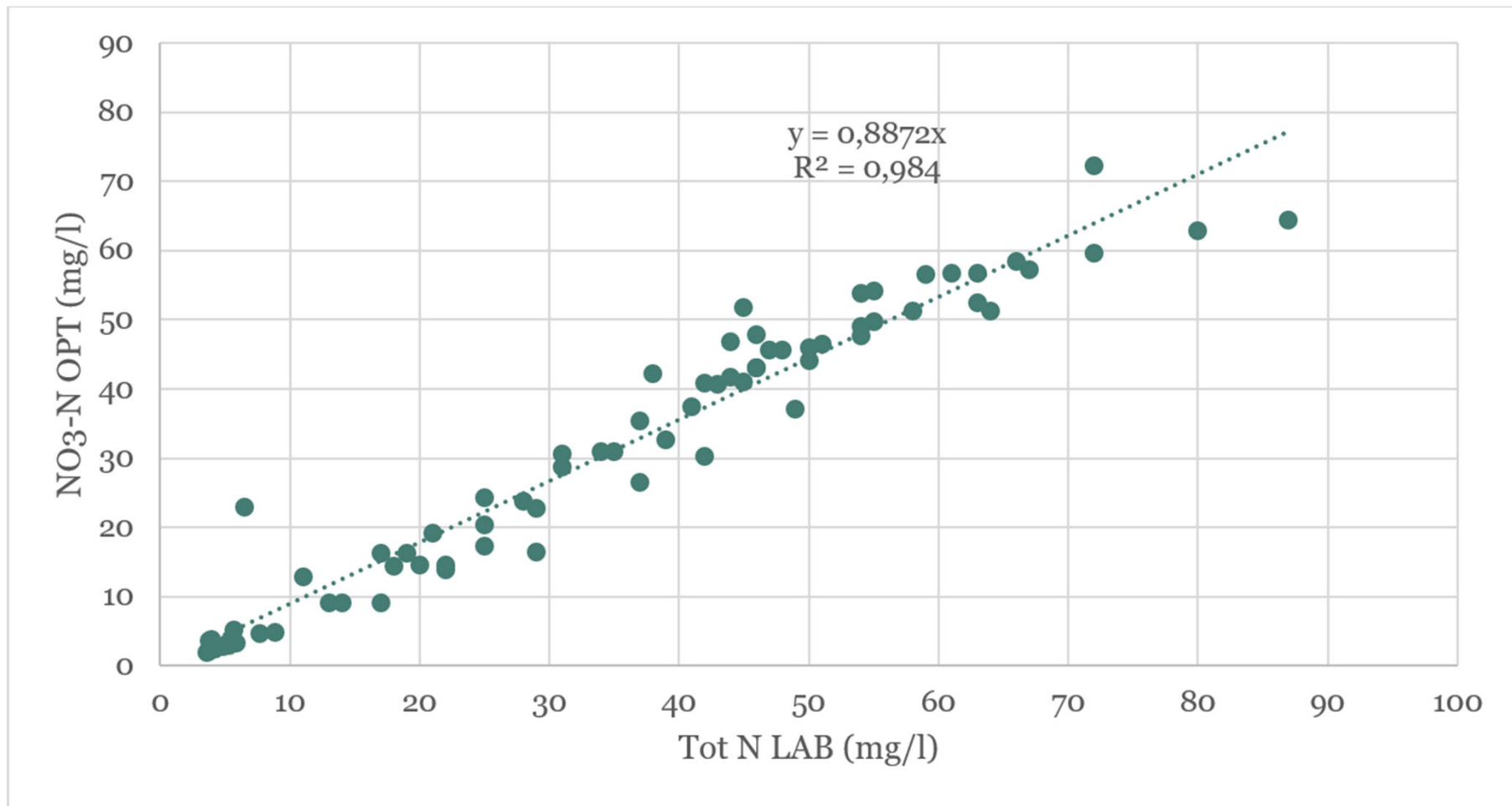
Total mengde nitrogen fra steinfylling i 2022 – 2,3 tonn

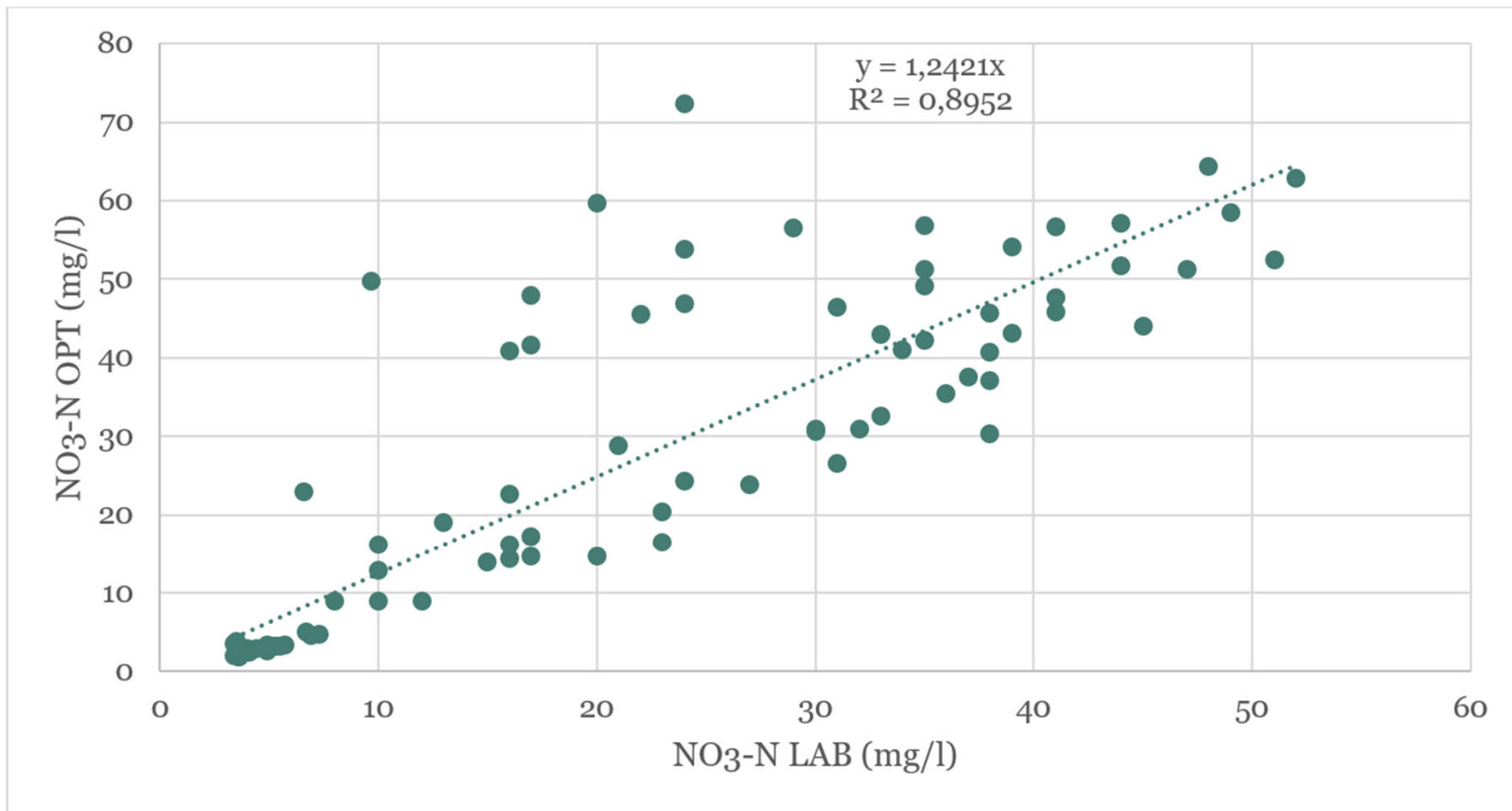

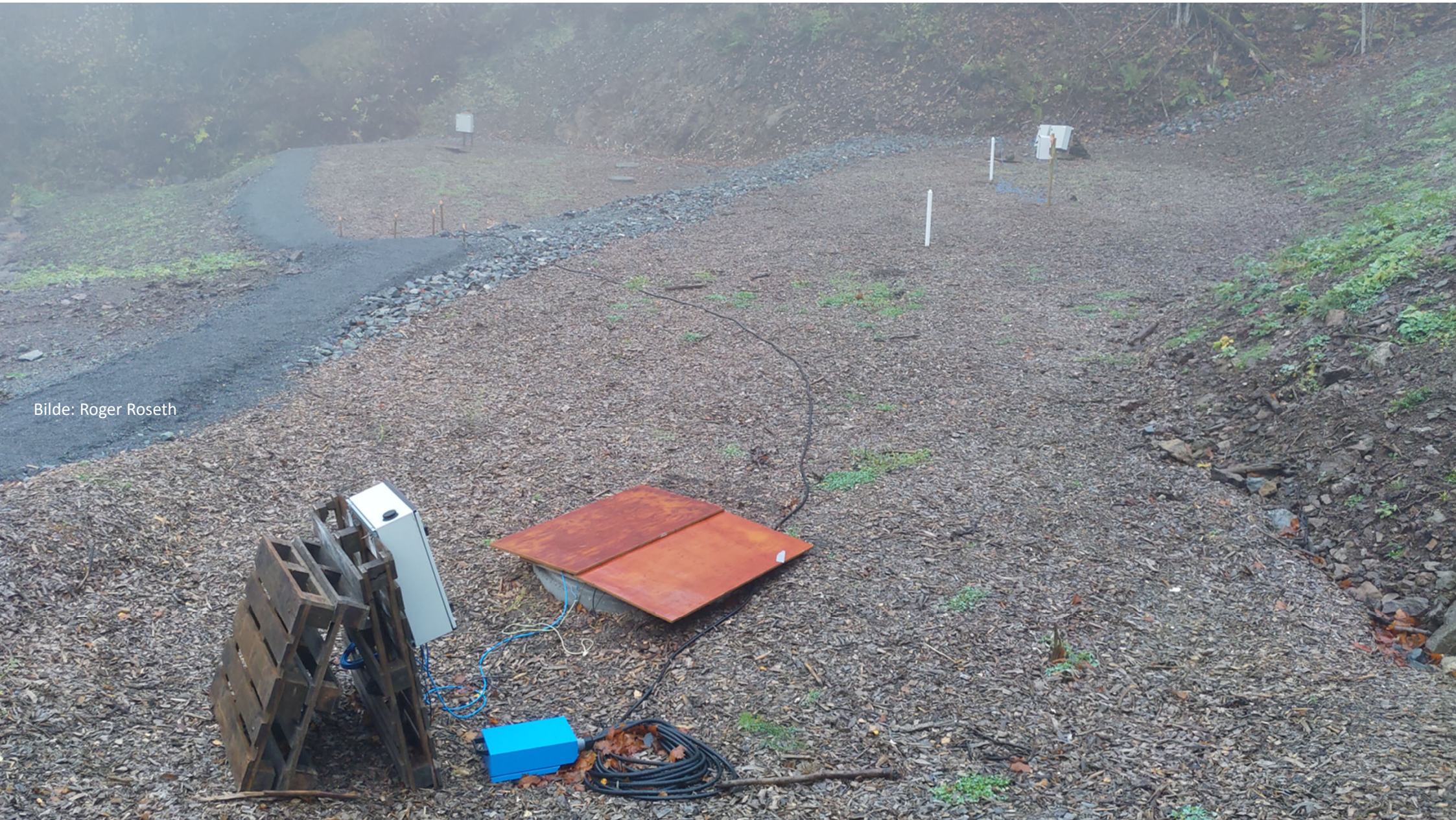

Stemmer målingene med laboratorieresultater? Tot N LAB mot NO₃-N OPT

NO₃-N LAB mot NO₃-N OPT

Bilde: Roger Roseth

Multisensor:

- Optisk oksygen
- Redoks (Eh)
- Vanntemp
- pH
- Konduktivitet
- Vannhøyde

Optisk nitrat, TriOS

Nitratsensor blir lurt av mye organisk stoff:

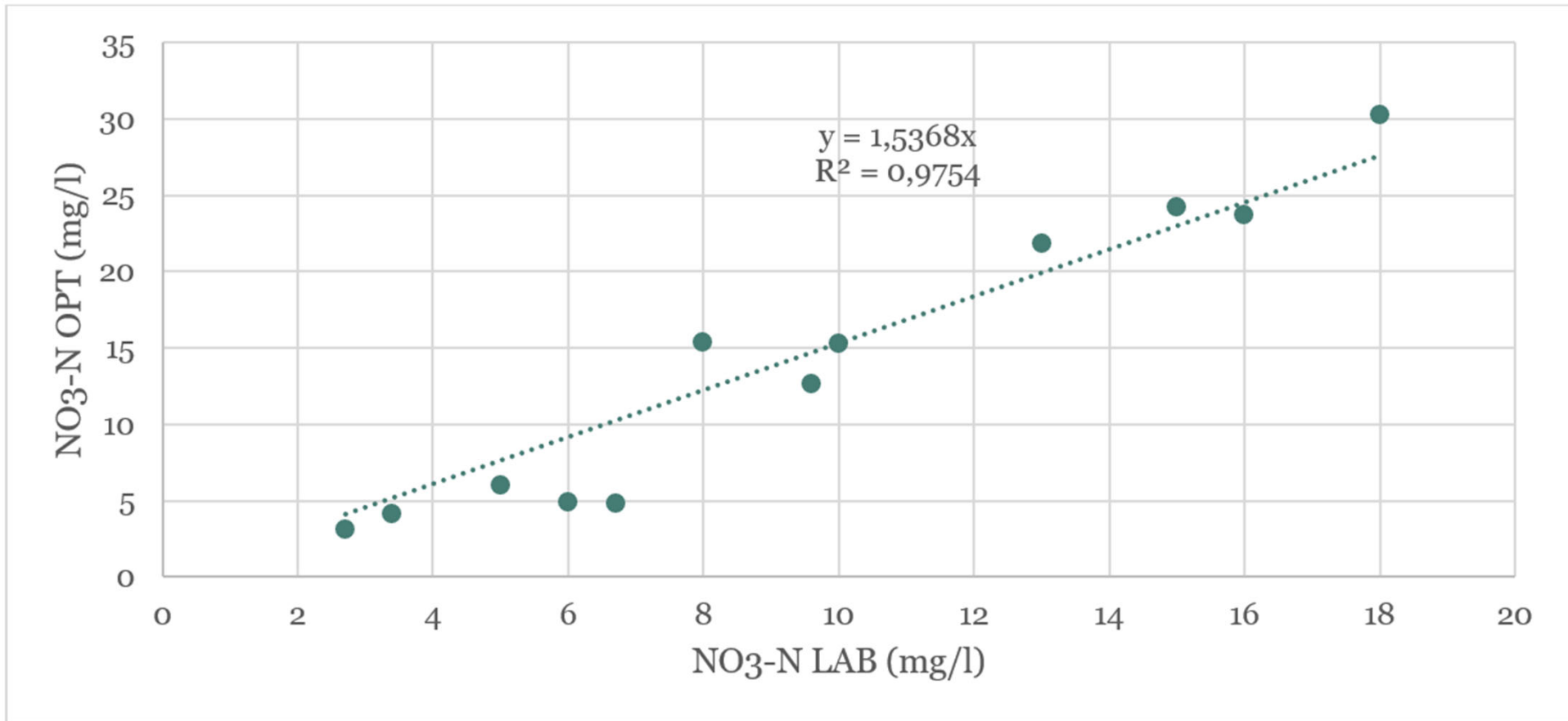
- 100 mg DOC/l → 5 mg NO₃-N/l
- 50 mg DOC/l → 1,5 mg NO₃-N/l
- selv om NO₃-N egentlig er null

Utløpskum rensfilter nitrogen

Damtjernbekken

Damtjernbekken – optisk nitrat og LAB (2 mm, 0,2-30 mg NO₃-N/l)

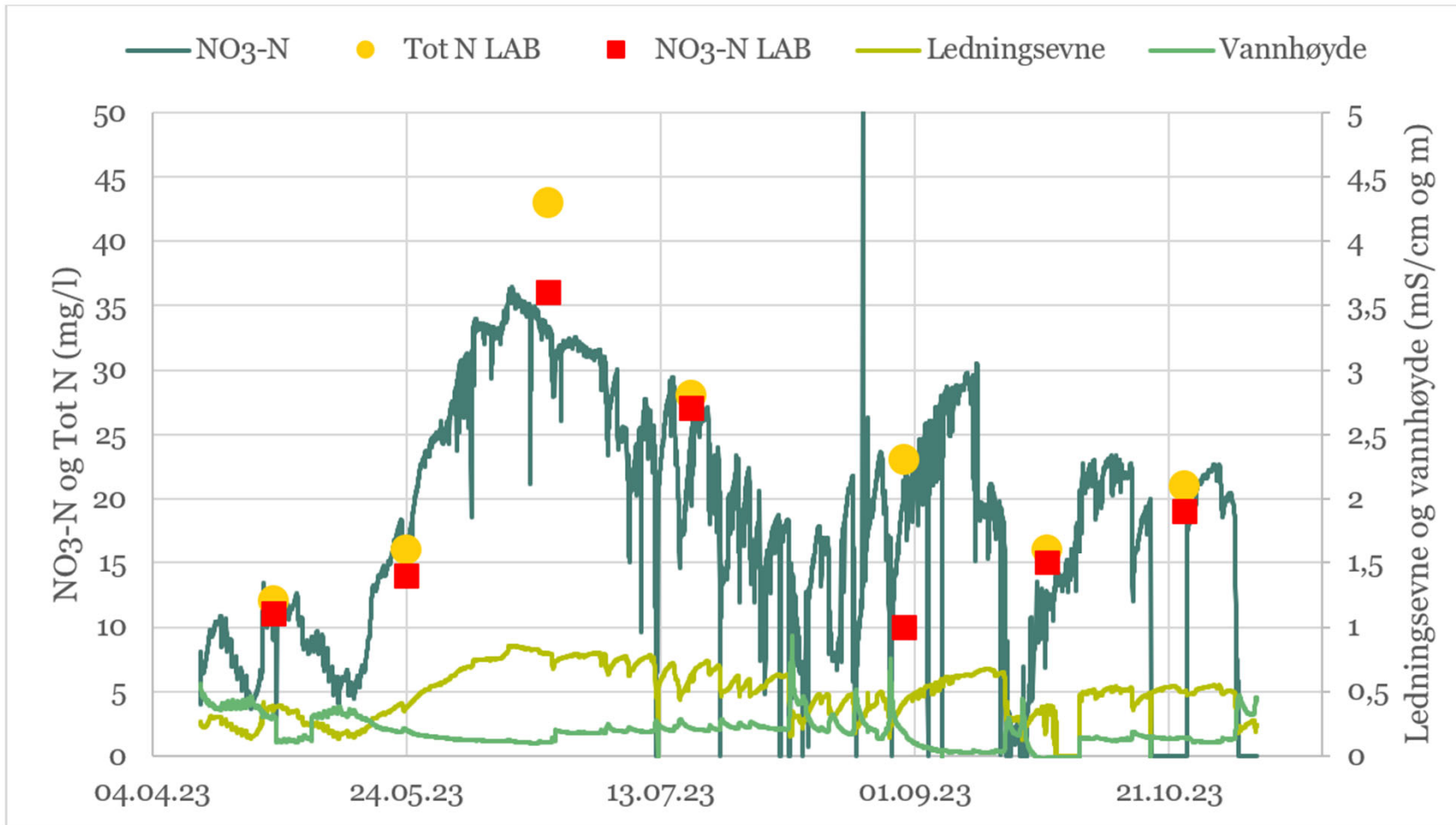

Nordlandsbekken

Nordlandsbekken

Rustanbekken

Overvåking av grunnvann i jordbruksområder - NIBIO

Oppsummering

- Optiske nitratsensorer gir gode kontinuerlige målinger av nitrat/Tot. N
- Vedlikehold er nødvendig, intervall tilpasses resipient og erfaring
- Forhøyede konsentrasjoner av organisk stoff (DOC) påvirker målingene
- Samtidige måling andre parametere øker dynamisk forståelse + mulighet kjemometri
- Klarlegge nitrogen fra utbygging, landbruk og avløp
- Nitrat i jordbrukspåvirket grunnvann
- Bedre tall for retensjon/fjerning av nitrogen i vassdrag ?
- Faste stasjoner for optisk nitrat i nasjonal overvåking?
- Kajak-case for nedbørfeltundersøkelser av nitrat og andre sensormålte parametere?